

Пульс школы

Мәктәп пульсы

№1

Сентябрь 2017 г.

Счастье только знающим дано!

Первое сентября считается особым днём. Его называют Днём знаний. Именно в этот день тысячи школьников сели за парты - начался процесс постижения знаний, получения новой информации, которая станет надежным попутчиком в жизни.

В этот день в нашей школе прошла торжественная линейка, посвящённая Дню знаний. В этом году порог школы переступило 85 счастливых и нарядных первоклассников. Они порадовали всех нас веселыми стихами и песнями.

На линейке присут-

ствовал и Глава администрации Арского муниципального района Ильшат Габделфартович Нуриев. Он от всего сердца поздравил нас с началом нового учебного года и пожелал успехов, терпения и крепкого здоровья. Далее во всех классах прошли традиционные уроки Мира.

Ильшат Габделфартович на примере своей

жизни доказал, что путь большому начинается с малого. В школе он был отличником учебы, успешно окончил Казанский сельскохозяйственный институт, Московскую коммерческую академию. Начал трудовую деятельность в 16 лет, работая простым трактористом. Отдав свой долг Отчизне, стал начальником колбасно-

Интересно знать!

- ◆ Слово «школа» имеет греческое происхождение и означает «досуг».
- ◆ Не в каждой стране мира учеба начинается с первого сентября.
- ◆ Японские школы не имеют столовых.
- ◆ В Норвегии ученикам до 8-го класса оценки не ставятся.
- ◆ В Бангладеше есть школа в лодке.
- ◆ Китай славится «пещерной» школой.
- ◆ В южных странах школы не имеют сте-

В этом выпуске:

Вечная память М.Лотфуллину!	2
Без - Тукая оныклары!	2
Олыласаң олыны, олыларлар	3
Өлкәннәр безнәң янәшәдә	3
Күпне күргән, күпне кичергән...	4
Сез - минем горурлыгым!	4
Лента новостей	4

Татар телен өйрәнәбезме?

Татарстан Мәгариф һәм фән министрлыгы социаль чөлтәрләрдә татар телен өйрәнүдән баш тартуга чакыру сәбәпле аңлатма бирде. Россия Федерациясе Конституциясе Рәсәй составына көргән республикаларга дәүләт телләрен билгеләргә. Татарстан Республикасы законы тарафыннан Татарстан Конституция суды ка-

Республикасы дәүләт теле сыйфатында рус теле белән беррәттән татар теле дә билеләнгән.

Федераль законнар тарафыннан татар телен гомуми белем бирү тармагында Татарстан Республикасы дәүләт телле буларак өйрәнү

раты белән татар теле Татарстанның барлык гомумелем оешмаларында мәжбүри пред-

мет буларак өйрәнелер гә тиеш. Шул рәвешле, социаль чөлтәрләрдәге татар телен өйрәнүдән баш тартуга чакырулар гамәлдәгә кануннарга каршы килә һәм ата- аналарга дөрес булма-

республикаларга дәүләт тела буларак өйрәнү

ган мәгълүмат житке- Конституция суды ка-

- Не забывайте, что только образование открывает широкую дорогу в будущее и является надежной базой для успешной жизни! - отметил Ильшат Габделфартович.

Далее директор школы Гульназ Галиевна Гиниатуллина рассказала о наших достижениях:

- В прошлом учебном году мы добились многое. Это два

призера и один победитель республиканских олимпиад, это стобальница по русскому языку, ученице нашей школы Саляховой Фанузе заложили звезду на аллее звезд, наши вокалисты Никитина Зарина и дуэт Розалис достойно представляют нашу школу во многих престижных республиканских конкурсах. Изюминкой нашей школы являются юнармейцы, ансамбль барабанщиц

«Ритм». И, конечно же, наши спортивные достижения, которые отражаются в постоянно пополняющемся кубками стеллаже! А также множество мероприятий как школьного, районного, так и республиканского уровней, которые мы провели в стенах нашей школы. Будем надеяться, что в этом году их количество возрастет в два раза!

Рузаль Шарипов, 8Б класс

Вечная память Марату Лотфуллину!

11 сентября в Арской СОШ №2 прошел Мемориал памяти Марата Лотфуллина, воина-афганца, выпускника нашей школы, погибшего во время исполнения интернационального долга и посмертно награжденного Орденом Красной Звезды. В рамках мероприятия отряд юнармейцев нашей школы навестил его могилу на татарском кладбище города Арск, где ребята возложили венки к могиле воина и услышали рассказ о его судьбе.

Он родился 21 апреля 1968 года в городе Норильске Красноярского края. В школе он отличался от других. Его умные ответы порой удивляли даже учителей. Отличительной чертой Марата была неустанная тяга к труду.

увлекался чтением. Больше всего читал военные книги, любил увлекательно рассказывать о прочитанном. Ему легко давались география, история, биология. Он красиво говорил на родном языке. Настал выпускной класс. Ма-

рат еще не знал, что через небольшой промежуток времени будут чтить его память минутой молчания.

Впереди — экзамены в Казанский строительный институт, учёба, сессия, призыв в ряды Советской Армии... Служил Марат в танковой роте. Полк находился в пригороде города Газни, в древней столице Афганистана. 8 апреля оборвалась его жизнь. Он пролил кровь, но честно выполнил присягу. Его мама в один день постарела, па

на не видел земли под ногами. 7 апреля 1989 года в нашей школе открылась мемориальная доска, увековечивающая память выпускника школы, бывшего воина-интернационалиста.

Алия Хабирова, 8Б класс

Без - Тукай онықлары

Быел мин «Без-Тукай онықлары» исемле чатырлы аланда ял иттем. Ул 8-14 июль көннәрендә Арча районының Кырлай авылында узды. Бирегә Татарстан районыннан, шулай ук Удмуртия, Башкортстан, Мари Иле республикаларыннан, Оренбург, Эстерхан, Киров өлкәсеннән, Казахстаннан 300 бала жыелган идек.

Лагерны оештыручылар безгә бик кызыклы программа

эзерләгәннәр. Шагыйрь Рифат Жамал, драматург Гафур Каюмов, язучы Гүзәл Шакирова, Казан арты этнография музее директоры урынбасары Шәфи-гулла Гарипов, Татарстаның атказанган укытучычы Фәргать Зыятов кебек күренекле шәхесләр, «Ялкын» журналы редакциясе хезмәткәрләре, «Яна гасыр» телерадиокомпаниясе журналисты Фәридә Төхфетуллина белән очраштык. Тагын без Кушлавыч

авылы, Г.Тукай мемориаль музеена экскурсиягә бардык. Шулай ук осталанәләр эшләде. Нәркем үз күнеленә якын булган юнәлештә шөгыльләнә ала иде, мәсәлән, фольклор, бию, музыка уен коралларында уйнау, рәсем ясау, тубәтәй, калфак чигү.

Кыскасы, «Без - Тукай онықлары» лагеры нәркемнән йәркемнән күнеленә хуш килде.

Алия Хәбирова, 8Б классы

Олыласаң олыны, олыларлар үзене!

Хәрмәтле өлкәннәр!

Күпме генә бәхет теләсәк тә,
Бик аз булыр кебек тоела.
Нинди генә изгелекләр эшләмәдегез
Кешеләргә гомер буена!
Шуңа Сезне бар да яраталар,
Күршеләргез йөри кергәләп.
Сәламәтлек, бәхет-шатлык белән
Яшик эле, эйдә, бергәләп!

Иң изге теләкләр белән
мәктәп директоры Гөлназ Гали кызы!

Өлкәннәр безнең янәшәдә

Дөньяда иң якин, иң газиз кешеләр - эти-әниләр, әби-бабайлар. Алар һәрвакыт безнең янда. Әниләр безне йомашак куллары, назлы карашлары һәм киң күңелле булулары белән шатландыrsa, эти - лоребез кочлелеге, батырлыгы һәм уңгандыгы белән үрнәк булып тора. Әби-бабайлар безне жыл-яңыгыр тидермичә, кадерләп тәрбияләп үстерә.

Укучылар! Еш кына бер дә

юкка өлкәннәргә каршы сүз эйтәлә. Эйтәлә дә ... онтыла, э уйламыйча эйткән шул сүзебез белән без олы кешене никеч рәнжетүебезне, аның хәтерен калдырубызыны, аңа ничек кыен булуын белмибез дә. Еллар үтәр. Без дә, сез дә олыга-ербыз. Менә шул вакыт барысы да исебезгә төшәр. Сез элә яшь. Соңға калмагыз, үзегезнен начар якларыгызын төзәтергә ашыгыгыз. Эгәр ин-

де хәтер калдырырга өлгергән-сез икән, гафу үтенегез. Үз гаебене таный белү - бик кирәклө сыйфат. ...Менә синен әбиен яки бабаң сиңа ниндидер гозерен эйтә, йомыш куша. Күшканны жи-ренә житкереп үтә. Үкенү-ләрәм кимрәк булсын дисән, алар исән чакта яхшы укуың, матур яшәвең, игелекле гамәлләр кылуың белән сөндер.

Рәсимә Ибраева

Күпне күргән, күпне кичергән...

Шайнуррова Рауза Шайнур кызы 1931 нче елның 7 февралендә Арча районы Түбән Пашалым авылында дөньяга килә.

Үз авылларында башлангыч сыйныфларда укий, Аннары Урта Пашалым мәктәбенә йөри башлый. Ләкин Урта Пашалымга артык күп йөрөргә туры килми, балалыкларын авыр сүгыш еллары ала. Иң беренче этиләре Шайнурны Суслангерга озаталар. Этиләре киткәндә 4 бала, әби - бабай (әби белән бабай үzlәренеке түгел, чөнки этисе Шайнурның да, энисе Фатыйманың да эти-әниләре, барлык туганнары 1921 нче елгы ачлыкта үләп бетәләр. Өйләнешкәннән соң, үzlәренен балалары булмаган Әсхәдулла белән Гарифәбану исемле игелекле кешеләр яшьләрне йорт-

ка керткәннәр)кечкенә генә иске өйдә калалар. Этиләрен Суслангердан Түбән Тагилга трактор заводына күчерәләр. Суслангерда урман эше эшләгәндә хатыны ике атнага бер булса да сохарилар илтеп тора. Сүгыш бетәргә берничә ай калганда ачтан кибеккән этиләре кайта.

Этиләрен сүгышка алыш киткәч, барлык авырлык абысы белән кечкенә Рауза өстенә төшә. Ул вакытта Түбән Пашалым “Татарстан №2” колхозы дип атала. Абысы да үзе дә мәктәпкә йөрүне онтылар, бригадир ни күшса, шуны эшләргә колхозга чыгалар. Сүгыш башланганда бер кайгысыз “сызыкташ” уйнап йөргән бала тормыш арбасына төптән жигелә. Энисе янында урак ура, көлтә бәйли, көзге

үнайга амбарда сушилкага көлтә бирә, қышларын сугыштагы ватандашларга оекбияләй бәйли. Сүгыш вакытының авырлыклары беркайчан да онтылмый, балаларны салкыннан саклар өчен өй салырга дип әзерләгән бер өйлек агачны да турап ягарга туры килә аларга.

(дәвамы 4нче биттә)

...Этиләре балаларны сакларга, тундырмаска киңәш итә. “Исән кайта алсам, яңасы булып,” - ди

Балалар никадәр файда китерә алғаннардың анысын белмим, ләкин алар колхозыннан З кенә кешене “За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945гг” дигән Сталин медале белән бүләклиләр. Берсе аның Шайнурова Рауза, икенчесе аның абыйсы – Шайнуров Мәсәгүт; өченчесе Рәхимҗанова Эминә апалар була. Концелярия йортына Арчадан вәкил килеп, бик зурлап тапшыралар ул мемальне. Бүгенгесе көндә медале дә һәм аның таныклыгы да сакланмаган. Арча архивыннан алган белешмә генә бар.

Сугыш беткәнне тау башында яшел чирәмдә шулай ук қызлар белән уйнап йөргәндә ишегә ул. Бик тә соенәләр алар, күпмә си-көргәннәрен, күпмә “Ура” қычкырганнарын, кочаклашып берсен-берсе котлауларын эйтә дә алмый.

Алия Хабирова, 8Б классы

Сез - минем горурлыгым!

Лотфуллина Мәһмүзә Хәйретдин кызы бабаемның яу қырында қалганын еш иске төшерә һәм миңда да сойли. Дәү әниемненән әтисе - Жамалиев Хәйретдин 1898 нче елны Арча районы

Югары Мәтәскә авылында туған. Сугышта катнашкан бабам белән Хәтирә әбинең берсеннән-берсе кечкенә баласы булган. Аларның иң кечесенә 4, иң олысы - минем дәү әбием Мәһмүзәгә 16 яшь була.

1941 нче елны 43 яшендә бабамны сугышка алғаннар. Башта окоп казытканнар, аннан сугышка алып киткәннәр. Тимер юлда вагон төягән жирдән үк кител барырга туры килә бабама. Хәйретдин бабам башларын да күтәрми вагон төяүчеләр янына килеп: “Арчалар бармы монда?” дип сорый.

Авылдашы Минзифа апа танып: “Хәйретдин абый, синме бу, берәр хәл булдымы әллә?” дип атылып каршысина чыга. “Әйе шул, авылга кайткач, мине сугышка жибәрәләр дип, Хәтирәгә эйтә алмассың микән? Казанда тукталыш ясыбыз, бәлки шунда очрашырбыз”, -

дигән. Минзифа апа авылга кайтып бөтенесен дә сөйләгән. Өйдә булган барлы-юклы ризыгын алып, бер якын туганы белән Казанга юл тоткан Хәтирә эби.

Мен бэла белән шәһәргә килеп житеп, тәки тапканнар Хәйретдин бабайны. Ашарына киптергән сохарилар тыгып, елый-елый, сугышка озатып жибәргәннәр.

Китет байтак вакытлар үткәч, бабаимның хаты килгән. Ул: “Миңда сугышта күбесенчә атта йөрөргә туры килә”, - дип язган.

Ә атта йөргәннәргә бигрәк хәтәр булган, аларны гел бомбага totkanнар. Бу аның беренче һәм ахыргы хаты булган.

Бүтән хатлар кильмәгән. Ул шул чактан бирле хәбәрсез югалган дип санала. Аның хәтта кайда күмелгәне дә билгесез. Их, каберенә барып туган нигездән бер уч туфрак булса да салсаң иде ичмасам, дип елаган минутлары булса да, дәү әбием аны гомере буе кайтыр дип көтеп яшәгән.

Рузал Шарипов, 8Б класс

6 сентября обучающиеся 2 смены встретились с *сотрудниками правоохранительных органов*.

13 сентября учащиеся школы провели уличную акцию «*Поделись улыкой!*»

15 сентября в нашей школе прошел замечательный праздник, посвященный *дню Первоклассника*.

Редактор

Расима Ханифовна Ибраева

Ответственный секретарь
Редколлегия

Рузаль Шарипов
Алия Хабирова
Диана Галимова
Ляйсан Шаяхметова
Адиля Киямова

